

III KVARTALNI IZVEŠTAJ

Oktobar 2026.

Urednik: Mihailo Gajić

Autori: Jelena Mićić, Tamara Bresjanac, Jasmina Radovanović, Todo Terzić, Sanja Knežević Mitrović, Irena Đorđević Šušić, Emilija Ničić

Saradnici: Ilija Gavrilović, Petar Slavković, Jovana Stefanović, Marija Suzić, Dušan Kolundžić, Jovana Perić, Jovana Dživdžanović Joković, Dragana Šutović Ilić, Jelena Budrak, Anastasja Radošević, Slađana Stešević, Uroš Đaković

SADRŽAJ

REZIME 2

NAPREDAK U REALIZACIJI PREPORUKA NALED-a 4

IZDVOJENI PROPISI 6

UČEŠĆE NALED-a U RADNIM GRUPAMA 7

PROPISI USVOJENI U III KVARTALU 2026. 6

Konkurentnost, porezi i neporeske dažbine 9

Radno pravo i preduzetništvo 12

Digitalizacija i inovacije 14

Javne nabavke 23

Imovina, investicije i energetika 24

Hrana i poljoprivreda 27

Zdravstvo 28

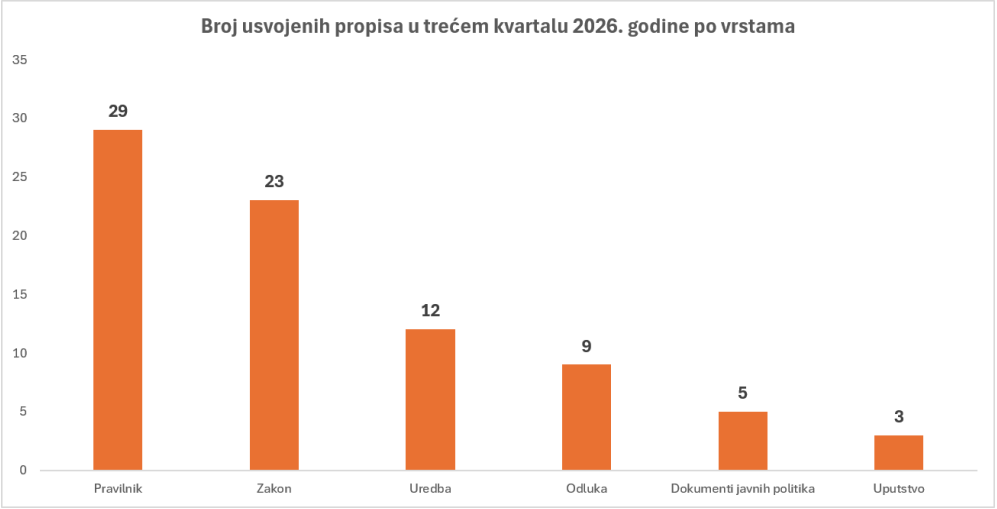
Zaštita životne sredine 29

ANEKS 1 – LISTA DONETIH PROPISA u III KVARTALU 2026 31

ANEKS 2 – LISTA PROPISA ČIJE USVAJANJE PREDVIĐA NPAA II KVARTALU 2026 37

REZIME

U trećem kvartalu ove godine donet je 81 propis (23 zakona, 53 podzakonskih akata, 5 dokumenata javnih politika), što predstavlja ubrzanje regulatorne aktivnosti u odnosu na drugo tromesečje, kada je bilo doneto 65 propisa (osam zakona i 57 podzakonskih akata).

Dodatno, u trećem tromesečju je doneto je značajno više propisa u odnosu na isti period prošle godine, kada je bilo doneto 47 propisa. Gotovo četvrtina (23%) svih donetih akata je iz oblasti hrane i poljoprivrede, koju prate zaštita životne sredine (20%) i konkurentnost, porezi i neporeske dažbine (19%).

NALED je, u saradnji sa svojim članovima, tokom ovog kvartala sprovodio aktivnosti koje su doprinele rešavanju dve preporuke iz Sive knjige 18, koje su dobile oznaku Započeto: ***11.3 - Smanjiti troškove postavljanja širokopojasne infrastrukture i 15.10 - Obezbediti funkcionisanje Jedinstvene evidencije neporeskih prihoda.***

Peti revidirani Nacionalni program za usvajanje pravnih tekovina EU (NPAA) za period 2024-2027. godine, za treći kvartal ove godine predviđa usvajanje 21 propisa, od kojih je usvojeno šest.

Detaljnija objašnjenja ključnih izmena u propisima, kao i informacije o propisima u pripremi i sa time povezanim aktivnostima NALED-a, dati su u nastavku teksta. U Aneksu 1 je spisak svih izmenjenih, usvojenih i donetih propisa, po oblastima, u periodu od aprila do kraja juna, dok je u Aneksu 2 prikazana lista svih propisa čije je donošenje predviđeno NPAA u ovom periodu.

NAPREDAK U REALIZACIJI PREPORUKA NALED-a

Siva knjiga 18, koja je promovisana na godišnjoj Skupštini NALED-a tokom maja ove godine, sadrži 100 odabranih preporuka članova NALED-a i šire stručne javnosti za smanjenje administrativnog opterećenja i unapređenje poslovnog ambijenta. NALED, u saradnji sa članovima, kontinuirano aktivno radi na utvrđivanju statusa preporuka. Pored toga, NALED zagovara i preporuke iz Sive knjige inovacija, te brojne druge inicijative i preporuke u svom radu, prema donosiocima odluka.

Na osnovu aktivnosti tokom trećeg kvartala 2026. učinjeni su značajni koraci ka rešavanju dve preporuke iz Sive knjige 18. To su:

Preporuka 11.3 - Smanjiti troškove postavljanja širokopojasne infrastrukture - Usvajanjem Zakona o merama za smanjenje troškova postavljanja elektronskih komunikacionih mreža vrlo visokog kapaciteta ostvaren je značajan napredak u rešavanju preporuke. Zakon uređuje zajedničko korišćenje postojeće infrastrukture, koordinaciju građevinskih radova i uspostavljanje jedinstvene informacione tačke, čime se stvaraju uslovi za smanjenje troškova i pojednostavljenje postavljanja mreža. NALED je učestvovao u pripremi zakona kroz rad uže Radne grupe Ministarstva informisanja i telekomunikacija, uz značajan doprinos članova Saveza za eUpravu. Za punu realizaciju preporuke potrebno je donošenje pratećih podzakonskih akata i primena, odnosno uspostavljanje predviđenih rešenja.

Preporuka 15.10 - Obezbediti funkcionisanje Jedinstvene evidencije neporeskih prihoda - Usvajanjem izmena i dopuna Zakona o elektronskoj upravi i uredbe kojom se bliže uređuje upis taksi i naknada u Jedinstvenu evidenciju neporeskih prihoda (JENP), kao i doradom Registra administrativnih postupaka (RAP), kojom je omogućeno povezivanje postupaka sa pripadajućim taksama i naknadama, napravljen je značajan korak ka potpunoj realizaciji ove preporuke. Zakonskim izmenama uvedena je i prekršajna odgovornost odgovornog lica u organu koji ne omogući elektronsko plaćanje, čime je ispunjen deo preporuke koji se odnosi na sankcionisanje nepostupanja. Do pripreme ovog izveštaja u JENP je uneto preko 9.000 taksi i naknada, dok je u RAP-u evidentirano više od 8.000 administrativnih postupaka. Sve jedinice lokalne samouprave registrovane su na Portalu eUprava i imaju administratore na sistemu Plati, a u toku je otvaranje naloga i dodeljivanje ovlašćenja službenicima za uvid u elektronske uplate, uz podršku Kancelarije za IT i eUpravu i NALED-a. Grad Vranje i Uprava za duvan povezali su svoje administrativne postupke sa pripadajućim

taksama i naknadama, a njihovo objavljivanje na sistemu Plati očekuje se uskoro. NALED i Republički sekretarijat za javne politike pružiće podršku organima u povezivanju postupaka kroz više od 20 praktičnih obuka do kraja godine. Usvajanjem propisa i doradom sistema stvoreni su regulatorni i tehnički uslovi za sprovođenje preporuke. Do kraja godine očekuje se objavljivanje svih postupaka koji podrazumevaju plaćanje taksi i naknada na sistemu Plati, čime bi preporuka bila u potpunosti realizovana i u praksi. O usvojenoj uredbi i napretku u primeni ovih rešenja detaljnije ćemo izvestiti u izveštaju za četvrti kvartal.

Tokom drugog kvartala rešena je jedna preporuka iz **Sive knjige inovacija 3.0**, a još dve su ocenjene kao započete. Razjašnjenjem Narodne banke Srbije o problemu mogućnosti naplate u devizama od nerezidentnih kupaca u domaćoj e-trgovini, potvrđeno je da **domaće kompanije mogu naplaćivati proizvode i usluge u stranoj valuti od nerezidenata**, čime je rešena prioritetna preporuka *3.8 Utvrditi mogućnost naplate cene u inostranoj valuti od strane potrošača nerezidenta prilikom online plaćanja*.

Usvajanjem **Nacrta Zakona o izmenama i dopunama Carinskog zakona** koji propisuje oslobađanje od carinskih i poreskih dažbina za uvoz uzoraka namenjenih istraživanju i razvoju biće rešena preporuka *6.2 - Osloboditi od carinskih i poreskih dažbina uvoz uzoraka od značaja za istraživanje i razvoj,* dok će usvajanjem **Nacrta Zakona o uvođenju infrastrukture za alternativna goriva u Srbiji** biti rešava i preporuka *7.3 Regulisati naplatu punjenja električnih i hibridnih vozila i bliže urediti uslove pružanja te usluge.*

IZDVOJENI PROPISI

U okviru **usvojenih propisa tokom trećeg kvartala,** kao važne posebno izdvajamo:

1. Zakon o merama za smanjenje troškova postavljanja elektronskih komunikacionih mreža vrlo visokog kapaciteta
2. Zakon o integrisanom sprečavanju i kontroli zagađivanja životne sredine
3. Izmene Zakona o elektronskoj upravi
4. Odluka o minimalnoj ceni rada za 2027. godinu
5. Uputstvo kojim se bliže uređuju nepoštene trgovačke prakse

U okviru propisa koji su u **različitim stadijumima pripreme** posebno izdvajamo:

1. Nacrt zakona o komasaciji zemljišta
2. Nacrt zakona o prevozu putnika u drumskom saobraćaju
3. Nacrt zakona o javno-privatnom partnerstvu i koncesijama
4. Nacrt zakona o zaštiti podataka o ličnosti
5. Nacrt uredbe o sadržaju akta o bezbednosti IKT sistema i proveri bezbednosti

Više informacija o samim navedenim propisima nalazi se u poglavljima pojedinačnih regulatornih oblasti.

UČEŠĆE NALED-a U RADNIM GRUPAMA

U ovoj sekciji Vam predstavljamo informacije o učešću NALED-a u radnim grupama, dok su u relevantnim odeljcima prikazane detaljnije informacije o doprinosu NALED-a i njegovih članova pripremi odgovarajućih propisa.

Radne grupe:

Do kraja juna ove godine NALED je bio uključen u rad brojnih radnih grupa, od kojih su dve novoformirane u drugom kvartalu:

1. **NOVA**: Radna grupa **za izmene i dopune Zakona o inspekcijskom nadzoru**
2. Radna grupa **za izradu Nacrta zakona o izmenama i dopunama Zakona o elektronskim komunikacijama**
3. Radna grupa **za izradu Zakona o veštačkoj inteligenciji Republike Srbije**
4. Radno telo – **Koordinaciono telo za suzbijanje sive ekonomije**
5. Radna grupa **za izmene Zakona o bezbednosti i zdravlju na radu**
6. Radna grupa **za praćenje i usklađivanje vršenja inspekcijskog nadzora u oblasti suzbijanja neformalnog rada**
7. Radna grupa **za izradu Akcionog plana za period 2026–2030. godine za sprovođenje Strategije reforme javne uprave u Republici Srbiji – Podgrupa za tematsku oblast 4: Pružanje javnih usluga i izradu Programa razvoja elektronske uprave za period 2026–2030. godine**
8. Radna grupa **za izradu novog Programa za pojednostavljenje administrativnih postupaka i regulative – ePapir i pratećeg Akcionog plana za period 2026-2030. godine**
9. Radna grupa **za izradu Predloga zakona o komasaciji**
10. **Radna grupa za Regenerativnu poljoprivredu** radi uvođenja koncepta regenerativne poljoprivrede u nacionalno zakonodavstvo
11. Radna grupa **za podršku razvoju arhitekture sistema za elektronsko plaćanje neporeskih prihoda**
12. Radna grupa **za pripremu Nacrta programa razvoja intelektualne svojine Republike Srbije**
13. Radna grupa za pripremu **Programa unapređenja upravljanja javnim politikama i regulatornom reformom za period 2026-2030**
14. Radna grupa **za izradu Nacrta zakona o izmenama i dopunama Zakona o elektronskom dokumentu, elektronskoj identifikaciji i uslugama od poverenja u elektronskom poslovanju**

15. Radna grupa **za pripremu podzakonskih akata predviđenih Zakonom o zdravstvenoj dokumentaciji i evidencijama u oblasti zdravstva.**
16. Radna grupa **za izradu nacrta zakona usklađenih sa propisima Evropske unije**
17. Radna grupa **za izradu Strategije razvoja startap ekosistema Republike Srbije za period od 2026. do 2030. godine**

PROPISI USVOJENI U III KVARTALU 2026.

Konkurentnost, porezi i neporeske dažbine

Usvojeni propisi

Kriterijumi za utvrđivanje nepoštenih trgovačkih praksi i značajne pregovaračke moći između trgovaca i dobavljača precizirani su donošenjem Uputstva kojim se bliže uređuju nepoštene trgovačke prakse („Sl. glasnik RS“, br. 57/2026 i 66/2026 – ispravka) i Uputstva kojim se bliže uređuje značajna pregovaračka moć („Sl. glasnik RS“, br. 63/2026 i 66/2026 – ispravka). Ovim aktima bliže se uređuju način ocene zabranjenih trgovačkih praksi, uključujući prakse sa „crne“ i „sive“ liste, kao i kriterijumi za utvrđivanje neravnoteže pregovaračke moći između učesnika u lancu snabdevanja. Dodatno, **Uputstvom za zaštitu podataka u postupcima utvrđivanja nepoštene trgovačke prakse („Sl. glasnik RS“, br. 71/2026) uređena je zaštita poverljivih i poslovno osetljivih informacija u postupcima pred Komisijom za zaštitu konkurencije.** Donošenje ovih akata doprinosi većoj pravnoj sigurnosti, transparentnosti i predvidivosti poslovanja, uz stvaranje ravnopravnijih uslova za učesnike u lancu snabdevanja.

Nastavljeno je ograničavanje maksimalnih maloprodajnih cena goriva donošenjem nove Uredbe o ograničenju visine cena derivata nafte („Sl. glasnik RS“, br. 75/2026), kojom je zadržan postojeći model regulacije cena evrodizela i benzina BMB 95. Najviše maloprodajne cene i dalje se utvrđuju na nedeljnom nivou, na osnovu prosečnih veleprodajnih cena uvećanih za 21 dinar po litru, uz obavezu trgovaca da ih primenjuju odmah po objavljivanju. Zadržana je i povlašćena cena evrodizela od 184 dinara po litru za registrovana poljoprivredna gazdinstva, uz propisana količinska ograničenja. Nastavak primene ovih mera ima za cilj ublažavanje cenovnih pritisaka na domaćem tržištu i ograničavanje rasta troškova poslovanja, posebno u sektorima transporta i logistike.

Izmenama Zakona o elektronskim otpremnicama („Sl. glasnik RS“, br. 94/2024, 109/2025 i 80/2026) proširen je krug izuzetaka od obaveze izdavanja elektronskih otpremnica i pojednostavljena njihova primena u praksi. Izmenama je predviđeno da se obaveza slanja elektronskih otpremnica ne odnosi na kretanje manjih količina dobara nabavljenih u maloprodaji za potrebe reprezentacije, kao ni na kretanje vrednosnih vaučera, akciznih markica, novca, novina i časopisa. Prevoznicima koji nemaju mogućnost pristupa sistemu elektronskih otpremnica omogućeno je predstavljanje otpremnice putem QR koda, uz

obavezu pošiljaoca da prethodno priloži njen spoljni prikaz u sistem. Takođe, produžen je prelazni period do 1. januara 2027. godine, tokom kojeg se u postupcima nadzora neće uzimati u obzir eventualne greške pri iskazivanju podataka u elektronskim otpremnicama i prijemnicama. Usvojene izmene imaju za cilj smanjenje administrativnog opterećenja privrede i olakšavanje prilagođavanja novom sistemu elektronskog praćenja kretanja robe.

Izmenama Zakona o akcizama („Službeni glasnik RS", broj 80/2026) **promenjena su pravila za privremeno smanjenje i povećanje akciza na olovni i bezolovni benzin i gasna ulja (dizel), usled promena cena sirove nafte na svetskom tržištu**. U slučaju rasta tih cena ukinuto je ograničenje iznosa za koji Vlada može privremeno da smanji akcizu. Ako cene naknadno padnu, akciza može da se poveća najviše do poslednjeg iznosa koji je redovno usklađen sa indeksom potrošačkih cena. Za redovno godišnje usklađivanje osnovicu čine poslednji objavljeni usklađeni iznosi, a ne privremeno promenjeni iznosi.

Izmenama Zakona o poreskom postupku i poreskoj administraciji („Službeni glasnik RS", broj 80/2026) ukinuto je ograničenje broja izmena poreske prijave, pa se prijave mogu menjati neograničen broj puta u roku zastarelosti, uključujući i prijave podnete pre stupanja izmena na snagu. Ako obveznik ne podnese prijavu za godišnji porez na dohodak građana ili PDV u propisanom roku, Poreska uprava podnosi je po službenoj dužnosti; prijavu za PDV sačinjava na osnovu preliminarne prijave u sistemu elektronskih faktura. Privremeno poresko rešenje smatraće se konačnim ako Poreska uprava u roku od tri godine ne donese konačno rešenje, a odobreno produženje roka za podnošenje prijave odnosi se i na dospelost obaveze. Proširena su i pravila o zastoju zastarelosti, tako da obuhvataju i prava obveznika na povraćaj, poreski kredit, refakciju i refundaciju. Od 1. februara 2027. Poreska uprava će bez zahteva obveznika automatski namirivati određene dospele obaveze po osnovu akciza iz preplate iskazane na drugom uplatnom računu, ako su obe obaveze u istoj prijavi i za isti obračunski period.

Poresko oslobođenje bez prava na odbitak prethodnog poreza prošireno je na poštanske usluge i sa njima povezane isporuke dobara koje pruža javni poštanski operator izmenama Zakona o porezu na dodatu vrednost („Službeni glasnik RS", broj 80/2026). Dobrovoljno evidentirani mali obveznici i poljoprivrednici, kao i obveznici koji u sistem ulaze zbog prometa većeg od osam miliona dinara u prethodnih 12 meseci, moraće da ostanu u sistemu PDV najmanje do kraja naredne kalendarske godine. Precizirani su i postupci brisanja iz evidencije PDV, a ukinuta je i mogućnost da se greške iz ranijih perioda ispravljaju u tekućoj prijavi, pa će se one po pravilu ispravljati izmenjenom prijavom; izuzetak je predviđen za obveznika koji se nije blagovremeno evidentirao za PDV.

Izmenama Zakona o slobodnim zonama („Službeni glasnik RS", broj 80/2026) precizirano je da se iznošenje robe iz zone i unošenje robe u zonu prijavljuje nadležnoj carinarnici, a da se carinske formalnosti

sprovode u skladu sa carinskim propisima. Za stranu robu namenjenu poslovanju i izgradnji u zoni, nakon isteka propisanog roka, korisnik zone ili nosilac carinskog postupka ima dodatne dve godine da izmeni odobrenje, robu stavi u drugi carinski postupak, ponovo izveze, ustupi državi ili uništi; ako je stavi u slobodan promet, plaćaju se carina i druge uvozne dažbine. Predviđeno je da odredbe Zakona koje uređuju poseban carinski tretman robe u slobodnim zonama prestanu da važe 1. januara 2032. godine, dok roba koja je do tada bila oslobođena uvoznih dažbina ostaje pod carinskim nadzorom dok traju uslovi za to oslobođenje.

Određeni su novi minimalni iznosi akcize za duvanske proizvode od 246,89 dinara po paklici cigareta, 8.641,15 dinara po kilogramu rezanog duvana i 9.902,46 dinara po kilogramu duvana za lulu, što je povećanje od 0,6%, **Odlukom o iznosima minimalnih akciza za duvanske prerađevine („Službeni glasnik RS“, br. 72/2026)**, koja se primenjuje od 8. avgusta 2026. godine.

Uređenje elektronskog evidentiranja nabavki od poljoprivrednika koji nisu obveznici PDV-a i uvida u podatke o prekograničnom prometu preko Sistema elektronskih faktura predstavljaju ključne novine predviđene izmenama Zakona o elektronskom fakturisanju („Sl. glasnik RS“, br. 44/2021, ..., 80/2026). Obveznici PDV-a kojima je izvršen promet poljoprivrednih i šumskih proizvoda i poljoprivrednih usluga od ovih poljoprivrednika dužni su da nabavke evidentiraju zbirno za poreski period, najkasnije do 12. dana narednog kalendarskog meseca, uz mogućnost naknadne korekcije. Korisnicima Sistema elektronskih faktura omogućava se uvid u liste carinskih deklaracija za uvoz i izvoz, na osnovu podataka iz informacionog sistema Uprave carina. Prošireno je i ovlašćenje ministra finansija da bliže uredi način sačinjavanja i postupanje sa preliminarnom poreskom prijavom PDV-a. Zakon se primenjuje od 1. januara 2027, osim odredaba o evidentiranju nabavki od poljoprivrednika i listi izvoznih carinskih deklaracija, koje se primenjuju od 1. jula 2027. godine.

Precizirano je iskazivanje podataka u Zbirnoj evidenciji PDV, uključujući posebno evidentiranje promena osnovice i PDV-a za avanse u slučaju storniranja i smanjenja avansa izmenama Pravilnika o elektronskom fakturisanju („Službeni glasnik RS“, br. 71/2026). Uređena je i mogućnost korekcije elektronskog evidentiranja prethodnog poreza po isteku roka, uz propisivanje kada se pri korekciji ažuriraju automatski preuzeti podaci iz sistema. Pravilnik uređuje i preliminarnu poresku prijavu, koja će se za poreske periode od 2027. godine sastavljati u SEF-u na osnovu automatski preuzetih podataka i podataka koje obveznik sam unosi. Ostale izmene primenjuju se od 1. avgusta 2026. godine.

Pravilnikom o izmenama i dopunama Pravilnika o porezu na dodatu vrednost („Službeni glasnik RS“, br. 71/2026) razrađena je primena izmena Zakona o PDV-u, uključujući postupanje pri naknadnoj promeni poreske osnovice. Za obveznike koji su poreski dužnici za promet, izmene preciziraju uslove pod kojima

mogu da umanje obračunati PDV kada se osnovica naknadno smanji. Pravilnik uvodi i novi obrazac prijave PP PDV, kao i preliminarnu prijavu PPP PDV, koja se sastavlja na osnovu podataka iz sistema elektronskih faktura i podataka koje obveznik sam unosi. Većina izmena primenjivaće se počev za poreski period januar 2027, odnosno januar–mart 2027.

Izmenom Zakona o fiskalizaciji („Službeni glasnik RS", broj 80/2026) proširen je opseg slučajeva u kojima se izriče zabrana obavljanja delatnosti. Ako obveznik izda fiskalni račun sa QR kodom koji nije generisan kroz sistem Poreske uprave ili koji vodi do računa za drugi promet, iznos, datum, artikle ili drugog obveznika, zabrana se izriče **odmah i u trajanju od jedne godine**.

Radno pravo i preduzetništvo

Usvojeni propisi

Izmenama poreskih propisa zadržane su poreske olakšice za zapošljavanje osoba sa invaliditetom i novozaposlenih lica sa evidencije Nacionalne službe za zapošljavanje, uz njihovo usklađivanje sa pravilima EU o državnoj pomoći. Narodna skupština usvojila je izmene i dopune Zakona o porezu na dohodak građana („Službeni glasnik RS", br. 80/2026), Zakona o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje („Službeni glasnik RS", br. 80/2026) i Zakona o porezu na dobit pravnih lica („Službeni glasnik RS", br. 80/2026), čiji nacrti i dostavljeni komentari NALED-a predstavljeni u prethodnom kvartalnom izveštaju. Primena podsticaja za zapošljavanje novih lica produžena je do kraja 2028. godine, dok se postojeći podsticaj za zapošljavanje osoba sa invaliditetom zadržava uz usklađivanje sa propisima o kontroli državne pomoći. Preduzetnicima kojima prestane pravo na paušalno oporezivanje omogućeno je da izaberu režim lične zarade. Izmenama se ukida poreski kredit za ulaganja kompanija u startap društva.

Utvrđena je minimalna cena rada tokom 2027. godine u iznosu od 405 dinara neto po radnom času, što je za 34 dinara, odnosno oko 9,2%, više nego 2026. godine, Odlukom o visini minimalne cene rada za period januar–decembar 2027. godine („Službeni glasnik RS", br. 75/2026). Mesečna minimalna zarada zavisiće od fonda radnih sati u konkretnom mesecu; na primer, za 160 radnih sati iznosiće 64.800 dinara, a za 184 sata 74.520 dinara neto. Istovremeno, od 1. januara 2027. godine, na osnovu posebnih izmena Zakona o porezu na dohodak građana, neoporezivi iznos zarade povećava se sa 34.221 na 37.369 dinara mesečno. Ovime poreski klin na iznos minimalne zarade ostaje isti i iznosi 35,7% ukupnih troškova poslodavca za angažman zaposlenog.

Pokrenut je set programa podrške mikro, malim i novim preduzećima kroz kombinaciju bespovratnih sredstava i povoljnih kredita. Ministarstvo privrede i Fond za razvoj Republike Srbije raspisali su u avgustu

javne pozive za dodelu bespovratnih i kreditnih sredstava, uz kamatnu stopu od 2,5% godišnje, grejs period do godinu dana i rok otplate do pet godina. Pored opšte podrške sektoru MSPP, programima su obuhvaćene i konkretne ciljne grupe, među kojima su mladi, žene i povratnici iz inostranstva, kao i pojedine proizvodne delatnosti, za koje su predviđeni povoljniji uslovi i viši udeo bespovratnih sredstava, koji u pojedinim programima doseže 40–50%.

Za podršku privredi u manje razvijenim i devastiranim područjima obezbeđeno je 80 miliona dinara bespovratnih sredstava, uz mogućnost da pojedinačni korisnici dobiju između 300.000 i 800.000 dinara. Uredbom o utvrđivanju **Programa podrške za ravnomerni privredni razvoj Srbije „Jednake šanse razvoja i prilike za nerazvijene krajeve Srbije" u 2026. godini („Službeni glasnik RS", br. 72/2026)** uvedena je podrška za postojeće i novoosnovane preduzetnike, zadruge i mikro privredna društva koja posluju u jedinicama lokalne samouprave iz treće i četvrte grupe razvijenosti i devastiranim područjima. Bespovratna sredstva mogu se koristiti za nabavku nove opreme, mašina i alata, računarske opreme i softverskih licenci, kao i za nabavku repromaterijala i pokriće dela operativnih troškova. Program sprovodi Ministarstvo privrede.

Nacrti propisa

NALED je tokom konsultacija o **Predlogu strategije zapošljavanja u Republici Srbiji za period od 2027. do 2032. godine i Akcionom planu za period od 2027. do 2029. godine** predložio mere za **unapređenje radnog zakonodavstva, izjednačavanje položaja preduzetnica sa zaposlenim majkama, uvođenje namenskog programa podrške ženskom preduzetništvu i sistema praćenja njegovog razvoja, kao i unapređenje okvira za socijalno preduzetništvo i zaštitno zapošljavanje**. U odgovoru na komentare NALED-a, Ministarstvo za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja navelo je da će dodatno razmotriti predloge za uspostavljanje programa podrške ženskom preduzetništvu i sistema praćenja i izveštavanja u ovoj oblasti. Ostali predlozi nisu prihvaćeni uz obrazloženje da zahtevaju izmene odgovarajućih zakona ili da ih treba urediti kroz druge dokumente javnih politika, pre svega kroz Program razvoja socijalnog preduzetništva i druge relevantne propise.

Aktivnosti NALED-a

Predstavnici NALED-a održali su dva sastanka sa predstavnicima Ministarstva za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja radi usaglašavanja i daljeg zagovaranja usvajanja Programa razvoja socijalnog preduzetništva sa Akcionim planom za period 2026–2028. godine. Paralelno, NALED je sproveo konsultacije sa partnerima Smart kolektivom i Koalicijom za razvoj solidarne ekonomije, čiji su komentari i sugestije uzeti u obzir prilikom ažuriranja dokumenata, nakon čega su revidirane verzije Programa i

Akcionog plana dostavljene predstavnicima Ministarstva na uvid. Do kraja izveštajnog perioda, međutim, nije potvrđeno da li i u kom roku se očekuje nastavak rada i finalizacija Programa i Akcionog plana.

Predstavnici NALED-a predstavili su ministarki bez portfelja zaduženoj za oblast rodne ravnopravnosti, sprečavanja nasilja nad ženama i ekonomskog i političkog osnaživanja žena u tehničkom mandatu, Tatjani Macuri, rezultate analize procene finansijskih efekata predloženih izmena kojima bi se unapredio položaj preduzetnica tokom trudnoće, porodiljskog odsustva i odsustva radi nege deteta. Analiza ukazuje da bi predložene mere imale ograničen fiskalni efekat, uz značajan doprinos očuvanju aktivnih preduzetničkih radnji i kontinuitetu staža osiguranja tokom odsustva. Na sastanku se razgovaralo o izjednačavanju položaja preduzetnica sa zaposlenim majkama, uključujući pitanje naknade tokom odsustva i mogućnost nastavka poslovanja uz imenovanje poslovođe. Dogovoreni su dalji koraci za zajedničko delovanje na unapređenju položaja preduzetnica, uključujući predstavljanje analize Ministarstvu finansija, Ministarstvu zdravlja i Ministarstvu za brigu o porodici i demografiji, radi daljeg zagovaranja predloženih reformi.

Digitalizacija i inovacije

Usvojeni propisi

Obavezna registracija organa na Portalu eUprava i prijava za elektronski uvid u plaćene takse i naknade, unapređenje elektronskog postupanja i dostave, kao i uspostavljanje nacionalne platforme za pametne gradove i uređenje ponovne upotrebe podataka predstavljaju ključne izmene i dopune Zakona o elektronskoj upravi („Sl. glasnik RS“, br. 27/2018 i 80/2026). NALED je aktivno učestvovao u pripremi zakona kroz rad Radne grupe Ministarstva državne uprave i lokalne samouprave, uz uključenost članova Saveza za eUpravu u sve faze pripreme propisa. Organi su bili dužni da se registruju na Portalu i prijave za uvid po službenoj dužnosti u podatke o izvršenim plaćanjima u roku od osam dana od početka primene zakona, odnosno do 16. oktobra. U slučaju nepostupanja predviđena je registracija po službenoj dužnosti, uz obaveštavanje nadzornog organa i upravne inspekcije. Krajnji rok za omogućavanje elektronskog plaćanja svih taksi i naknada utvrđen je do 31. decembra 2026, a za odgovorno lice u organu koji ne omogući elektronsko plaćanje propisana je kazna od 30.000 do 150.000 dinara. Zakon uređuje korišćenje elektronske pisarnice i eArhiva, odnosno povezivanje postojećih rešenja sa njima. Posebno se ističe uspostavljanje nacionalne platforme za pametne gradove do 1. januara 2030, dok se za skupove podataka od posebnog značaja uređuje dostupnost bez naknade, u mašinski čitljivom obliku. Usvajanje izmena i dopuna doprinose rešavanju preporuke 15.10 *Obezbediti funkcionisanje Jedinstvene evidencije neporeskih prihoda* iz Sive knjige 18. Takođe, izmene doprinose realizaciji ciljeva Akcionog plana Saveza za eUpravu za period 2025-2026: 2. „Unapređenje i dalji razvoj elektronskih usluga, funkcionalnosti i korisničkog iskustva na Portalu eUprava i drugim državnim portalima“, 3. „Omogućavanje elektronskog i bezgotovinskog plaćanja svih javnih

usluga“, 10. „Sistemsko uvođenje i primena koncepta pametnog grada u Srbiji uz aktivnu podršku državi u razvoju pametnih rešenja“ i 11. „Otvaranje i omogućavanje ponovne upotrebe podataka u Srbiji“.

Zajedničko korišćenje postojeće fizičke infrastrukture, koordinacija građevinskih radova i uspostavljanje jedinstvene informacione tačke za pristup podacima i podnošenje zahteva uređeni su Zakonom o merama za smanjenje troškova postavljanja elektronskih komunikacionih mreža vrlo visokog kapaciteta („Sl. glasnik RS“, br. 80/2026). NALED je učestvovao u pripremi zakona kroz rad uže Radne grupe Ministarstva informisanja i telekomunikacija za izradu Nacrta zakona o širokopojasnoj infrastrukturi, uz značajan doprinos članova Saveza za eUpravu u oblikovanju zakonskih rešenja. Operatori mreža i organi javnog sektora dužni su da omoguće pristup odgovarajućoj infrastrukturi pod transparentnim, srazmernim, nediskriminatornim i pravičnim uslovima, uz zaključenje ugovora u roku od mesec dana od prijema razumnog zahteva. Za radove koji se u celini ili delimično finansiraju javnim sredstvima predviđena je obaveza prihvatanja razumnih zahteva za zajedničko izvođenje, uz ispunjenje zakonskih uslova. Jedinstvena informaciona tačka omogućiće pristup informacijama o infrastrukturi i planiranim radovima, podnošenje zahteva za dozvole i praćenje njihovog statusa. Republički geodetski zavod i nadležno ministarstvo uspostavljaju je u roku od 18 meseci od stupanja zakona na snagu, dok je rok za donošenje podzakonskih akata 12 meseci. Zakon uređuje i olakšano postavljanje bežičnih pristupnih tačaka male zone pokrivanja, uz izuzetke za zaštićene objekte i mesta i slučajeve povezane sa javnom bezbednošću. Donošenje zakona značajno doprinosi realizaciji preporuka 11.3 - *Smanjiti troškove postavljanja širokopojasne infrastrukture* iz Sive knjige 18, kao i cilja 5. *Uspostavljanje savremene digitalne infrastrukture kroz podršku u uspostavljanju mreža nove generacije, razvoju ruralnog broadbenda i olakšavanju uslova za postavljanje RBS mobilne telefonije* Akcionog plana Saveza za eUpravu za period 2025-2026.

Jedinstven metodološki okvir za prepoznavanje, analizu i vrednovanje rizika i određivanje odgovarajućih mera zaštite utvrđen je Pravilnikom o opštoj metodologiji za procenu rizika u informaciono-komunikacionim sistemima od posebnog značaja („Sl. glasnik RS“, br. 63/2026). Pravilnik se odnosi na prioritetne i važne IKT sisteme od posebnog značaja i uređuje izradu akta o proceni rizika, uz uvažavanje izloženosti riziku, veličine i značaja operatora, verovatnoće i ozbiljnosti incidenata i njihovog mogućeg društvenog i ekonomskog uticaja. Sastavni deo pravilnika čini Katalog pretnji informacione bezbednosti, dok se ranjivosti i mogući incidenti dokumentuju u odnosu na konkretne resurse, poslovne procese i postojeće mere zaštite. Akt o proceni rizika preispituje se najmanje jednom godišnje i pri značajnim promenama u pretnjama, ranjivostima ili tehnološkom i organizacionom okruženju. Operatorima koji već imaju uspostavljenu procenu rizika metodologija služi kao okvir za proveru usklađenosti, bez automatske obaveze ponovnog sprovođenja celokupne procene. Pravilnik doprinosi realizaciji cilja 1. „Jačanje

informacione bezbednosti u javnom i privatnom sektoru“ Akcionog plana Saveza za eUpravu za period 2025-2026.

Preciziranje tehničkog sadržaja kvalifikovanih elektronskih sertifikata i jasno označavanje pravnog okvira prema kojem su izdati predmet su izmena Pravilnika o uslovima koje moraju da ispunjavaju kvalifikovani elektronski sertifikati („Sl. glasnik RS“, br. 34/2018-86, ..., 72/2026). Izmene obuhvataju sertifikate za elektronski potpis, elektronski pečat i autentikaciju sajtova. Propisano je da pružalac usluge određuje i dokumentuje identifikator politike sertifikata u skladu sa odgovarajućim ETSI standardom, pri čemu sertifikati ne mogu sadržati identifikatore namenjene sertifikatima izdatim prema zakonodavstvu strane države. Uvode se izjave sa oznakom „RS“, a kod sertifikata za potpis i pečat precizira se razlikovanje sredstava koja ispunjavaju uslove uredbe eIDAS od sredstava koja ispunjavaju zahteve domaćih propisa. Izmene se primenjuju po isteku tri meseca od stupanja pravilnika na snagu, na novoizdate sertifikate, dok ranije izdati važeći sertifikati mogu da se koriste do isteka roka važenja.

Unapređenje zahteva za bezbedno i pristupačno korišćenje sredstava za elektronski potpis i pečat, usklađivanje kriptografskih postupaka sa ETSI standardima i preciziranje usluge upravljanja sredstvom na daljinu predviđene su izmenama Pravilnika o uslovima koje mora da ispunjava kvalifikovano sredstvo za kreiranje elektronskog potpisa odnosno pečata i uslovima koje mora da ispunjava imenovano telo („Sl. glasnik RS“, br. 34/2018, ..., 72/2026). Sredstvo mora da obezbedi korišćenje isključivo od strane potpisnika odnosno pečatioca, uz pouzdanu autentikaciju, kao i upotrebu u različitim aplikacijama i tehnološkim okruženjima, uz uvažavanje pristupačnosti osobama sa invaliditetom. Izbor kriptografskih algoritama, heš funkcija, parametara i njihovih kombinacija vezuje se za zahteve dokumenta ETSI TS 119 312. Upravljanje sredstvom na daljinu određeno je kao kvalifikovana usluga od poverenja koja mora da obezbedi isključivu kontrolu korisnika nad podacima za izradu potpisa odnosno pečata. Precizirana je i obaveza imenovanog tela da obavesti nadležno ministarstvo o prigovorima povezanim sa izdatim potvrdama za sredstva upisana u odgovarajući registar. Izmene se primenjuju po isteku tri meseca od stupanja pravilnika na snagu.

Nacrti propisa

Preciziranje pravila obrade podataka o ličnosti, posebno pri korišćenju video-nadzora, biometrijskih podataka i veštačke inteligencije, kao i unapređenje mehanizama zaštite prava građana predstavljaju ključne odredbe Nacrta zakona o zaštiti podataka o ličnosti. Ministarstvo pravde sprovelo je javnu raspravu od 30. jula do 10. septembra 2026. godine, u okviru koje je 7. septembra održan okrugli sto u prostorijama Privredne komore Srbije u Beogradu. NALED je u okviru javne rasprave dostavio komentare i predloge za unapređenje Nacrta, sa posebnim osvrtom na: usklađivanje sa GDPR-om i budućim Zakonom o veštačkoj inteligenciji, jasnije uređivanje obrade podataka u sistemima pametnih gradova i video-nadzora, kao i

obezbeđivanje prelaznog roka za usklađivanje sa novim obavezama. Predloženi su i lakša primena evropskih mehanizama zaštite podataka i srazmernije odmeravanje kazni.

Pojednostavljenje i digitalizacija administrativnih postupaka, uz smanjenje vremena i troškova koje građani i privreda izdvajaju za njihovo sprovođenje, u fokusu su Predloga programa za pojednostavljenje administrativnih postupaka i regulative „e-PAPIR" za period 2026 - 2030. godine sa Akcionim planom. Republički sekretarijat za javne politike raspisao je javnu raspravu koja je trajala od 9. do 28. oktobra 2026, tokom koje su zainteresovane strane mogle dostaviti komentare, predloge i sugestije. Okrugli sto održan je 22. oktobra, od 10 do 13 časova, u Kući eUprave (Ložionica), Luke Ćelovića Trebinjca 39, Beograd. O predloženim rešenjima i rezultatima javne rasprave detaljnije ćemo izvestiti u narednom periodu.

Preciziranje sadržaja akta o bezbednosti i pravila za proveru zaštite IKT sistema predviđeno je Nacrtom uredbe o bližem sadržaju akta o bezbednosti informaciono-komunikacionih sistema od posebnog značaja, načinu provere i sadržaju izveštaja o proveri bezbednosti informaciono-komunikacionih sistema od posebnog značaja. Nacrt predviđa da se akt o bezbednosti zasniva na proceni rizika, uz jasno utvrđene mere zaštite i odgovornosti, najmanje godišnju proveru njihove primene i izveštavanje o utvrđenim nedostacima i merama za njihovo otklanjanje. Ministarstvo informisanja i telekomunikacija sprovelo je konsultacije od 8. do 15. oktobra 2026. godine, pri čemu je tekst Nacrta prosleđen članovima Saveza za eUpravu radi dostavljanja komentara i sugestija.

Tehničke, organizacione, administrativne i fizičke mere za sprečavanje bezbednosnih incidenata i ublažavanje njihovih posledica uređuju se Nacrtom uredbe o bližem uređenju mera zaštite informaciono-komunikacionih sistema od posebnog značaja. Predviđeno je da se mere primenjuju srazmerno procenjenim rizicima i kategoriji sistema, uz jasno utvrđivanje odgovornosti operatora. Ministarstvo informisanja i telekomunikacija sprovelo je konsultacije od 8. do 15. oktobra 2026. godine. Tekst Nacrta prosleđen je članovima Saveza za eUpravu radi dostavljanja komentara i sugestija.

Jačanje naučne izvrsnosti, veća primena rezultata istraživanja, snažnije povezivanje nauke sa privredom i javnim sektorom, razvoj istraživačke infrastrukture i povećanje ulaganja u istraživanje i razvoj u fokusu su nove u **Strategije nauke, tehnološkog razvoja i inovacija Republike Srbije za period 2026- 2030. godine, sa Akcionim planom za period 2026- 2028** koju je Vlada Srbije usvojila u septembru 2026.

NALED je tokom pripreme dokumenta dostavio komentare i preporuke, od kojih je značajan deo ugrađen u konačnu verziju Strategije i Akcionog plana. Među prihvaćenim predlozima su izrada smernica za osnivanje spinof i spinaut kompanija, podsticanje sprovođenja doktorskih istraživanja u saradnji sa privredom i unapređenje kapaciteta naučnoistraživačkih organizacija za transfer tehnologije. NALED je prepoznat kao

partner u više aktivnosti koje se odnose na jačanje saradnje nauke i privrede, razvoj inovacionog ekosistema, unapređenje kapaciteta javnog sektora za podršku inovacijama i primenu inovativnih rešenja. Posebno su prepoznate aktivnosti koje se odnose na promociju javnih nabavki inovacija kroz partnerstvo za inovacije, razvoj GovTech programa i jačanje kapaciteta javnih službenika za podršku inovacijama. U Akcionom planu predviđeno je i učešće NALED-a u aktivnostima podržanim kroz **StarTech** program, uključujući jačanje kapaciteta naučnoistraživačkih organizacija i povezivanje sa otvorenom istraživačkom infrastrukturom. Strategija kao jedan od ključnih izazova prethodnog perioda prepoznaje nedovoljnu komercijalizaciju rezultata istraživanja i slabiji uticaj nauke na privredne inovacije, zbog čega novi okvir veći naglasak stavlja na primenljivost istraživačkih rezultata i njihovu povezanost sa potrebama privrede i društva.

Ostale aktivnosti

EU ubrzava stvaranje regulatornog okruženja u kojem inovacije mogu brže da se razvijaju i testiraju, uz istovremeno jačanje pravila za veštačku inteligenciju i bezbednost digitalnih usluga. Tokom avgusta i septembra Evropska komisija predstavila je i počela da primenjuje više značajnih inicijativa, među kojima su Predlog Evropskog akta o inovacijama (**European Innovation Act**), zajednički principi za regulatorne sandboxe i nova faza primene Akta o veštačkoj inteligenciji.

Predlogom Evropskog akta o inovacijama (European Innovation Act), predviđa se uspostavljanje okvira za jačanje inovacionog ekosistema EU, uključujući lakši pristup finansiranju inovacija i intelektualne svojine, kao i zajednički pristup javnim nabavkama za istraživanje i razvoj. Jedna od ključnih novina je uspostavljanje zajedničkog evropskog pravnog okvira za nabavke istraživanja i razvoja, uključujući pretkomercijalne nabavke (PCP), čime bi se javnim naručiocima iz različitih država članica olakšalo zajedničko sprovođenje nabavki usluga istraživanja i razvoja. Predlog predviđa fazni razvoj i testiranje inovativnih rešenja kroz konkurentske postupke, uz podelu rizika i koristi između naručilaca i izvođača, kao i uređivanje raspodele prava intelektualne svojine i rezultata istraživanja. Predložena pravila imaju za cilj i olakšavanje učešća startapa, malih i srednjih preduzeća i drugih inovativnih kompanija u nabavkama istraživanja i razvoja.

U oblasti intelektualne svojine predviđeno je uspostavljanje zajedničkog, dobrovoljnog evropskog okvira za njeno vrednovanje, digitalnog tržišta za komercijalizaciju prava intelektualne svojine, kao i centra za podršku inovatorima u pristupu finansiranju zasnovanom na intelektualnoj svojini, u okviru Zavoda EU za intelektualnu svojinu (EUIPO). Cilj predloženih mera je brži prenos rezultata istraživanja na tržište i jačanje konkurentnosti evropskih inovativnih kompanija.

Predložena je i **Preporuka Saveta o zajedničkim principima za regulatorne sandboxe** (Proposal for a COUNCIL RECOMMENDATION on common principles on regulatory sandboxes to support innovation and a future-proof regulatory framework), sa ciljem ujednačenijeg korišćenja kontrolisanih okruženja za testiranje inovativnih rešenja i smanjenja regulatornih prepreka za inovatore širom EU.

Obaveze transparentnosti AI sistema počele su da se primenjuju 2. avgusta 2026. godine, u skladu sa **EU AI Act-om**. One obuhvataju informisanje korisnika kada komuniciraju sa određenim AI sistemima, kao i obaveze označavanja i omogućavanja prepoznavanja određenih sadržaja generisanih veštačkom inteligencijom. Istovremeno, **Uredbom (EU) 2026/1744 (AI Omnibus)**, koja je stupila na snagu 27. jula 2026. godine, **odložena je primena pojedinih pravila za visokorizične AI sisteme**. Rok za sisteme obuhvaćene Aneksom III, uključujući primenu u zapošljavanju, obrazovanju i pojedinim biometrijskim sistemima, pomeren je sa 2. avgusta 2026. na 2. decembar 2027. godine, dok je za sisteme obuhvaćene Aneksom I, koji su povezani sa regulisanim proizvodima, rok pomeren sa 2. avgusta 2027. na 2. avgust 2028. godine. Za pružaoce određenih AI sistema koji generišu sintetički sadržaj i koji su stavljeni na tržište pre 2. avgusta 2026. predviđen je rok do 2. decembra 2026. za usklađivanje sa odgovarajućim obavezama označavanja.

Aktivnosti NALED-a

Preliminarni rezultati novog istraživanja Lokalnog indeksa eUprave (LEI) predstavljeni su na sastanku Saveza za eUpravu, održanom 20. jula u NALED Lab-u. Predstavnici javnog, privatnog i civilnog sektora razgovarali su o napretku digitalizacije lokalnih samouprava i prioritetima za dalji razvoj elektronskih usluga. Istraživanje sagledava razvijenost lokalne elektronske uprave kroz infrastrukturu, ljudske resurse i kompetencije, zastupljenost i kvalitet eUsluga i uključivanje građana putem digitalnih tehnologija. Predstavnik Svetske banke predstavio je nalaze GovTech Maturity Index-a za Srbiju, uz osvrt na značaj daljeg razvoja digitalnih usluga na lokalnom nivou. Aktivnost je realizovana u okviru projekta „**Efikasnije javne nabavke i održivi lanci snabdevanja za unapređenje konkurentnostiv**“, uz podršku Švedske agencije za međunarodni razvoj i saradnju (Sida), i doprinosi realizaciji cilja 8. „Definisanje i praćenje ispunjenosti standarda za uvođenje elektronskih usluga u lokalnim samoupravama“ Akcionog plana Saveza za eUpravu za period 2025-2026.

Savez za eUpravu obeležio je deset godina rada na unapređenju digitalne uprave u Srbiji, na svečanosti održanoj 24. septembra u prostorijama kompanije Yandex. Članovi i partneri Saveza osvrnuli su se na najvažnije rezultate i reforme ostvarene tokom prethodne decenije, uz razgovor o narednim koracima u digitalizaciji javne uprave. Obeležavanje jubileja bilo je prilika da se istakne doprinos saradnje javnog, privatnog i civilnog sektora u okviru NALED-a razvoju elektronskih usluga i unapređenju regulatornog

okvira, kao i značaj daljeg angažovanja članova Saveza u sprovođenju zajedničkih prioriteta. Aktivnost je realizovana u okviru projekta „**Efikasnije javne nabavke i održivi lanci snabdevanja za unapređenje konkurentnostiv**“, uz podršku Švedske agencije za međunarodni razvoj i saradnju (Sida).

NALED je nastavio učešće u pripremi Programa ePAPIR za period 2026–2030. godine kroz rad Radne grupa za izradu propisa, čiji je drugi sastanak održan tokom trećeg kvartala. Na sastanku je predstavljena poslednja verzija Programa, a članovi Radne grupe izneli su komentare i predloge za njeno unapređenje. Dokument je dostavljen članovima Saveza za eUpravu radi prikupljanja dodatnih komentara i učešće u javnoj raspravi. Aktivnost je povezana sa ciljem 2. „Unapređenje i dalji razvoj elektronskih usluga, funkcionalnosti i korisničkog iskustva na Portalu eUprava i drugim državnim portalima“ Akcionog plana Saveza za eUpravu za period 2025-2026.

NALED je učestvovao na sastancima sa predstavnicima 53 jedinice lokalne samouprave, posvećenim obavezama i narednim koracima radi omogućavanja elektronskog plaćanja taksi i naknada. Sastanci su održani u Ministarstvu finansija, u organizaciji Radne grupe za implementaciju reforme neporeskih prihoda. Predstavljen je sistem podrške koji lokalnim samoupravama pružaju RSJP, Kancelarija za IT i eUpravu i NALED, sa fokusom na registraciju službenika za proveru uplata na sistemu Plati, otvaranje evidencija i popis taksi i naknada u JENP, kao i uređivanje podataka u RAP-u radi povezivanja i objavljivanja postupaka na sistemu Plati. Sve lokalne samouprave registrovale su administratore u propisanom roku, a podrška u ispunjavanju preostalih obaveza nastaviće se do kraja godine kroz praktične obuke i direktan rad sa organima. Aktivnost doprinosi realizaciji cilja 3. „Omogućavanje elektronskog i bezgotovinskog plaćanja svih javnih usluga“ Akcionog plana Saveza za eUpravu za period 2025-2026.

Podrška republičkim organima u popisu i unosu taksi i naknada u Jedinstvenu evidenciju neporeskih prihoda (JENP) nastavljena je kroz praktične obuke i neposredan rad sa službenicima. Tokom septembra NALED je sproveo novi ciklus od pet praktičnih obuka za republičke organe u SKIP centru, održanih 3, 14, 15, 25. i 30. septembra. Obuke su bile usmerene na osposobljavanje službenika za popis i unos podataka o taksama i naknadama iz nadležnosti njihovih organa. Aktivnosti doprinose realizaciji preporuke 15.10 *Obezbediti funkcionisanje Jedinstvene evidencije neporeskih prihoda* iz Sive knjige 18, kao i cilja 3. „Omogućavanje elektronskog i bezgotovinskog plaćanja svih javnih usluga“ Akcionog plana Saveza za eUpravu za period 2025-2026.

Grad Vranje i Uprava za duvan postaju prvi su organi javne uprave koji su pripremili svoje postupke za objavljivanje na sistemu ePlati. Praktične obuke za povezivanje administrativnih postupaka sa pripadajućim taksama i naknadama održane su u Vranju 21. septembra i Upravi za duvan 22. septembra. Kroz neposredan rad sa službenicima pružena je podrška povezivanju podataka iz Registra administrativnih postupaka i

Jedinstvene evidencije neporeskih prihoda, kao preduslovu za objavljivanje postupaka i omogućavanje plaćanja kroz sistem ePlati. Za oktobar, novembar i decembar planiran je nastavak praktičnih obuka za jedinice lokalne samouprave, sa fokusom na povezivanje postupaka sa taksama i naknadama i pripremu za njihovo objavljivanje. Podrška Upravi za duvan pružena je kroz projekat „**Capital Innovation Point Serbia" (CIPS)**. Aktivnosti doprinose realizaciji preporuke 15.10 *Obezbediti funkcionisanje Jedinstvene evidencije neporeskih prihoda* iz Sive knjige 18, kao i cilja 3. „Omogućavanje elektronskog i bezgotovinskog plaćanja svih javnih usluga", Akcionog plana Saveza za eUpravu za period 2025-2026.

Primena pametnih rešenja u lokalnim samoupravama unapređena je uvođenjem sistema za upravljanje zelenim površinama u Raški i isporukom opreme za Kragujevac, Vrnjačku Banju i Pirot. Aktivnosti su sprovedene u okviru projekta „**Ka pametnim, zelenim i održivim gradovima u Srbiji**", koji sprovodi GIZ uz podršku NALED-a, u saradnji sa kompanijama Intracom Telecom i TeleGroup. Opštini Raška uručeni su oprema i licenca, nakon čega je započela primenu sistema za pametno upravljanje zelenim površinama. Kragujevcu i Vrnjačkoj Banji isporučeni su pametni merači pritiska i protoka vode sa pratećom opremom, dok je Pirotu isporučena oprema za pametni parking. Puštanje ovih rešenja u rad planirani su za naredni period. Aktivnosti doprinose realizaciji cilja 10. „Sistemsko uvođenje i primena koncepta pametnog grada u Srbiji uz aktivnu podršku državi u razvoju pametnih rešenja" Akcionog plana Saveza za eUpravu za period 2025-2026.

Razvoj rešenja zasnovanih na veštačkoj inteligenciji radi rešavanja konkretnih izazova lokalnih samouprava podržan je kroz aktivnosti i organizaciju hakatona u okviru projekta AI4Society. Predstavnici NALED-a učestvovali su na radionici u Tirani, posvećenoj usaglašavanju metodologije i pripremi hakatona u Tirani i Beogradu, na kojima srednjoškolci i studenti razvijaju rešenja za izazove koje su definisale lokalne samouprave. U organizaciji NALED-a, Beogradske otvorene škole i Reputeo-a, 19. i 20. septembra u beogradskom Impact Hub-u održan je hakaton koji je okupio 11 timova sa ukupno 51 studentom i srednjoškolcem. Učesnici su razvijali AI rešenja za konkretne izazove Grada Pirota. Aktivnosti doprinose cilju 7. „Stvaranje uslova za sistemsku primenu veštačke inteligencije u unapređenju javnih usluga i poslovanju privatnog sektora" Akcionog plana Saveza za eUpravu za period 2025-2026.

Mogućnosti podrške startapovima i malim i srednjim preduzećima u digitalnoj transformaciji predstavljene su kroz projekat „Capital Innovation Point Serbia (CIPS)" na 10. Forumu naprednih tehnologija u Nišu. Forum je održan 16. i 17. septembra i okupio je više od 1.200 učesnika iz preko 20 zemalja. Predstavljen je CIPS kao deo evropske mreže digitalnih inovacionih habova (EDIH), sa uslugama koje obuhvataju savetovanje, mentoring i pristup naprednoj infrastrukturi. Učešće na Forumu doprinelo je

informisanju privrede o dostupnoj podršci za primenu digitalnih tehnologija i povezivanju sa inovacionim ekosistemom.

Uspostavljanju održivog i globalno konkurentnog startap ekosistema, sa razvijenim i efikasnim sistemom podrške i diversifikovanim izvorima finansiranja, treba da doprinese **Strategija razvoja startap ekosistema Republike Srbije za period od 2026. do 2030. godine**, koju priprema Ministarstvo nauke, tehnološkog razvoja i inovacija, uz koordinaciju i stručnu podršku NALED-a kroz StarTech projekat.

Do sada su održana dva dvodnevna radna planiranja sa članovima Radne grupe, tokom kojih su definisani vizija, opšti i posebni ciljevi Strategije, kao i konkretne mere i aktivnosti koje će doprineti njihovom ostvarivanju. Posebna pažnja posvećena je pripremi Akcionog plana, odnosno definisanju konkretnih koraka za sprovođenje predloženih mera, kao i okvira za njihovu realizaciju i praćenje. NALED će, zajedno sa Ministarstvom nauke, tehnološkog razvoja i inovacija i članovima Radne grupe, nastaviti rad na usaglašavanju predloga i finalizaciji Strategije i pratećeg Akcionog plana.

Više od 30 predstavnika organizacija inovacionog ekosistema iz cele Srbije prošlo je obuku za inovacione specijaliste, stručnjake koji pružaju podršku razvoju inovacija i povezivanju aktera inovacionog ekosistema, u okviru projekta InnoLeaders Srbija. Obuka je održana na Fakultetu organizacionih nauka kroz dva dana rada uživo i jedan dan u hibridnom formatu, uz učešće 16 predavača iz inovacionog ekosistema Srbije. Među polaznicima su bili predstavnici Fonda za inovacionu delatnost, svih pet naučno-tehnoloških parkova, regionalnih inovacionih centara i inovacionih inkubatora iz različitih delova Srbije.

Kako bi se snažnije povezali nauka i privreda i stvorili bolji uslovi da rezultati istraživanja pronađu put do tržišta, NALED je 22. septembra osnovao Savet za primenjenu nauku, novo radno telo koje okuplja više od 20 naučnoistraživačkih organizacija i organizacija podrške inovacijama. Savet je osnovan uz podršku kompanije Philip Morris International (PMI) i projekta **StarTech**, sa ciljem razvoja konkretnih projekata, partnerstava i reformskih inicijativa u oblastima nauke, inovacija i transfera znanja.

Članovi Saveta su a kao ključne teme za prvu godinu rada izdvojili su povezivanje nauke i privrede, transfer znanja i tehnologije i komercijalizaciju rezultata istraživanja, stvaranje podsticajnijeg okruženja za saradnju i inovacije, kao i veću vidljivost i dostupnost znanja, ekspertize i istraživačkih kapaciteta.

Osnivanje Saveta odgovara na potrebu da se snažna naučna baza Srbije bolje poveže sa privredom i tržištem. Iako Srbija prema Evropskom indeksu inovativnosti pripada grupi umerenih inovatora, saradnja nauke i privrede, ulaganja privatnog sektora u istraživanje i razvoj i transfer tehnologije i dalje su među ključnim izazovima za veću komercijalizaciju istraživačkih rezultata.

Javne nabavke

Usvojeni EU propisi

Evropska komisija je 9. septembra 2026. objavila predlog novog akta o javnim nabavkama – **Public Procurement Act**, kojim bi tri postojeće direktive o javnim nabavkama i koncesijama bile zamenjene jedinstvenom uredbom. Predlog donosi promene značajne za firme koje učestvuju na tenderima u EU, ali i za domaću privredu u kontekstu budućeg usklađivanja propisa Srbije. Reč je o predlogu koji može biti izmenjen tokom zakonodavnog postupka, a ne o već važećim pravilima.

Ovaj predlog podrazumeva lakši pristup za mala i srednja preduzeća kroz relaksirana pravila o minimalnom prometu i zahtevanja iskustva u javnim ugovorima samo uz posebno opravdanje; veći prostor da se konkuriše kvalitetom kome se daje veće učešće u ukupnoj oceni ponude; uvođenje otvorenog, dinamičkog i inovaconog postupka, davanje većeg značaja povezivanju javnih nabavki sa energetskom efikasnošću, cirkularnom ekonomijom, radnim uslovima i odgovornošću u lancima snabdevanja, uvođenje evropske preferencije u javnim nabavkama i jednostavnije procedure dokazivanja kroz povezivanja elektronskih platformi.

Za domaću privredu ove promene ukazuju na značaj pripreme ponuda koje jasno dokazuju kvalitet i održivost, uređene dokumentacije o poreklu robe i pouzdanih ugovornih odnosa sa dobavljačima i podizvođačima. Dok predlog ne bude usvojen i ne počne njegova primena, nastavljaju da se primenjuju važeća pravila konkretnog tržišta. U Srbiji bi promene domaćeg sistema zahtevale odgovarajuće usklađivanje propisa; predlog EU uredbe sam po sebi ne menja postojeći Zakon o javnim nabavkama, ali je izvesno da će morati doći do izmene ovog Zakona, što se očekuje tokom 2027. godine.

Aktivnosti NALED-a

Tokom trećeg kvartala NALED je nastavio sa obukama za naručioce i ponuđače, kao i podrškom saradnji institucija u sistemu javnih nabavki. Aktivnosti su bile usmerene na unapređenje primene propisa, razmenu iskustava i jačanje kapaciteta za efikasne, održive i konkurentne javne nabavke.

Izrađena su dva edukativna video tutorijala o nameštanju ponuda u javnim nabavkama: jedan naručiocima **pruža smernice za prepoznavanje mogućih nepravilnosti i postupanje u slučaju sumnje**, dok drugi **ponuđačima približava rizična ponašanja, posledice narušavanja konkurencije i mogućnosti Pokajničkog programa**. Video tutorijali izrađeni su u okviru projekta „Efikasnije javne nabavke i održivi lanci snabdevanja

za unapređenje konkurentnosti“, koji sprovodi NALED uz podršku Vlade Kraljevine Švedske, i dopunjuju postojeće sadržaje za učenje o zaštiti konkurencije u javnim nabavkama.

Imovina, investicije i energetika

Usvojeni propisi

Preciziranje javnog interesa za eksproprijaciju nepokretnosti u skladu sa planskim dokumentima za područje projekta „Beograd na vodi” i uvođenje roka od deset godina za podnošenje predloga za eksproprijaciju predviđeno je **Zakonom o izmenama Zakona o utvrđivanju javnog interesa i posebnim postupcima eksproprijacije i izdavanja građevinske dozvole radi realizacije projekta „Beograd na vodi”(Sl. glasnik RS", br. 103/2015, 153/2020, 80/2026).**

Proširenje kruga stručnih lica koja mogu izrađivati potrebnu dokumentaciju, uvođenje dodatne naknade za porodične stambene objekte površine preko 400 m², omogućavanje vlasnicima stanova da plate naknadu umesto investitora, kao i uređivanje završetka konstruktivno završenih objekata predviđeno je **Zakonom o izmenama i dopunama Zakona o posebnim uslovima za evidentiranje i upis prava na nepokretnostima (Sl. glasnik RS", br. 91/2025, 80/2026).**

Pojednostavljenje izgradnje solarnih elektrana do 1 MW za sopstvene potrebe u privredno-industrijskim kompleksima, ograničavanje promena namene šumskog zemljišta oštećenog ili uništenog požarom (izuzeci su predviđeni za javni interes, javnu infrastrukturu i upravljanje zaštićenim područjima, uz izmenu planskog dokumenta)**, kao i preciziranje obaveze u vezi sa upravljanjem otpadom od građenja i rušenja** predviđeno je **Zakonom o izmenama i dopunama Zakona o planiranju i izgradnji (Sl. glasnik RS", br. 72/2009… 80/2026).**

Stručnost i osposobljenost kandidata koji se prvi put bira za sudiju utvrđuje se uverenjem o završenoj prethodnoj obuci na Pravosudnoj akademiji, uz prelazna pravila za postojeće kandidate i sudijske i javnotužilačke pomoćnike predviđeno je **Zakonom o izmeni Zakona o sudijama (Sl. glasnik RS", br. 10/2023… 80/2026).**

Trajno čuvanje javnobeležničkih zapisa, zapisnika i solemnizovanih isprava, uspostavljanje Centralne arhive Javnobeležničke komore, propisivanje uslova za čuvanje, evidentiranje, pristup i privremeno izdavanje isprava, kao i mera za njihovu zaštitu od gubitka, oštećenja, uništenja i neovlašćenog pristupa propisani su **Zakonom o izmeni i dopuni Zakona o javnom beležništvu (Sl. glasnik RS", br. 31/2011… 80/2026).**

Celovito uređenje statusa, upravljanja i finansiranja Pravosudne akademije, kao i prethodna i stalna obuka sudija, javnih tužilaca, pomoćnika, pripravnika i sudskog i javnotužilačkog osoblja propisano je **Zakonom o Pravosudnoj akademiji (Sl. glasnik RS", br. 80/2026).**

Isplata podrške od 10.000 do 35.000 dinara penzionerima, korisnicima dečijeg dodatka i socijalne pomoći, korisnicima boračkog dodatka i borcima, kao i naknade od 6.000 dinara punoletnim građanima koji ispunjavaju zakonske uslove, počev od septembra 2026. godine predviđena je **Zakonom o ublažavanju posledica energetske krize i rasta troškova života pojedinim kategorijama stanovništva kroz jednokratnu finansijsku podršku i jednokratnu novčanu naknadu (Sl. glasnik RS", br. 80/2026).**

Nacrti propisa

Uređenje digitalnih platformi za prevoz, mogućnost unapred ugovaranja cene taksi prevoza putem aplikacije, zajedničko organizovanje prevoza više opština i gradova, detaljnije uređivanje ugovora o javnom prevozu, kao i korišćenje elektronskih voznih karata i prevoznih isprava predviđeni su **Nacrtom zakona o prevozu putnika u drumskom saobraćaju**, koji je pripremilo Ministarstvo građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture. U drugoj polovini avgusta sprovedena je javna rasprava o Nacrtu zakona, o kojoj su Savez za imovinu i investicije i BFC klub obavestili svoje članove.

Profesionalizacija pripreme projekata, procena koristi za građane, jača kontrola fiskalnih rizika, preciznije uređenje koncesija, detaljnija pravila izbora privatnog partnera, kao i jasniji uslovi za izmene ugovora predviđeni su **Nacrtom zakona o javno-privatnom partnerstvu i koncesijama**. U prvoj polovini avgusta Ministarstvo privrede sprovelo je javnu raspravu o Nacrtu predmetnog zakona, o kojoj su Savez za imovinu i investicije i BFC klub obavestili svoje članove.

Brže izdavanje dozvola za OIE projekte, mapiranje pogodnih područja i određivanje zona ubrzanog razvoja OIE, unapređenje položaja kupaca-proizvođača, jačanje zajednica obnovljivih izvora energije, proširenje sistema garancija porekla, veća primena OIE u grejanju, hlađenju i gasnom sektoru, kao i unapređenje aukcija i podsticaja predviđeni su **Polaznim osnovama za izmene i dopune Zakona o korišćenju obnovljivih izvora energije**, koje je pripremilo Ministarstvo rudarstva i energetike. Početkom jula završene su konsultacije o Polaznim osnovama, o kojima su Savez za imovinu i investicije i BFC klub obavestili svoje članove, a komentari članova na dostavljeni dokument prosleđeni su resornom ministarstvu.

Uslovi i postupci promene snabdevača električnom energijom, uključujući kolektivnu promenu, kao i promene agregatora, uređeni su **Nacrtom pravila o promeni i kolektivnoj promeni snabdevača i**

agregatora, koji je Agencija za energetiku Republike Srbije (AERS) objavila početkom avgusta 2026. godine. Javne konsultacije o Nacrtu sprovedene su u septembru.

Aktivnosti NALED-a

U oblasti imovine i investicija, unapređenje prostornog planiranja, digitalizacija i efikasnije rešavanje katastarskih postupaka bili su predmet sastanka koji su predstavnici NALED-a u julu održali sa ministarkom građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture Aleksandrom Sofronijević i direktorom Agencije za prostorno i urbanističko planiranje Đorđem Milićem. Dogovoren je nastavak saradnje na pripremi novog Zakona o planiranju i izgradnji, uspostavljanju platforme eProstor i podrški lokalnim samoupravama u primeni GIS-a i BIM-a. Poseban fokus stavljen je na primenu Zakona „Svoj na svome", gde je NALED ponudio podršku kroz analizu nerešenih predmeta, angažovanje dodatnih resursa i pomoć građanima i lokalnoj administraciji, sa ciljem da se identifikuju sistemske prepreke i unapredi efikasnost primene zakona.

Uspostavljanje stalnog dijaloga sa korisnicima usluga RGZ-a kroz savetodavni panel, jačanje saradnje sa akademskom zajednicom i bolja koordinacija sa bankama i privredom bile su neke od tema sastanka predstavnika Republičkog geodetskog zavoda (RGZ) i NALED-a koji je održan krajem avgusta. Sastanku su prisustvovali v. d. direktora RGZ-a Dalibor Babić i izvršna direktorka NALED-a Violeta Jovanović. Pored aktuelnih tema, poput inicijative „Svoj na svome", konvalidacije i daljeg unapređenja elektronskih usluga RGZ-a, razgovarano je i o novim pravcima saradnje usmerenim na modernizaciju i unapređenje usluga za građane i privredu.

U oblasti **energetike**, aktivnosti NALED-a bile su usmerene na **unapređenje položaja i promociju uloge aktivnog kupca električne energije**. **Usvajanjem** Uredbe o uslovima isporuke i snabdevanja električnom energijom stvoreni su uslovi da privreda u Srbiji u praksi koristi status aktivnog kupca električne energije**,** koji kompanijama omogućava da same proizvode energiju, skladište je i prodaju višak na tržištu, čime mogu značajno da smanje troškove poslovanja. Kako bi privredi olakšao ovaj korak, NALED je izradio **Vodič za aktivne kupce električne energije**, koji je predstavljen na **radionici „Kako da postanete aktivni kupac električne energije i koje su prednosti?"** održanoj u avgustu, u organizaciji Saveta za održivu energetiku.

Hrana i poljoprivreda

Usvojeni propisi

Podrška proizvođačima mleka u prahu radi stabilizacije tržišta mleka i mlečnih proizvoda uvedena je Uredbom o vanrednoj interventnoj meri podrške proizvođačima mleka u prahu („Službeni glasnik RS“, br. 49/2026). Ovom merom omogućava se finansijska podrška za isporuku mleka u prahu proizvedenog od mleka domaćeg porekla, pri čemu pravo na podršku ostvaruju proizvođači koji ispunjavaju propisane uslove i podnose zahtev na osnovu javnog poziva Uprave za agrarna plaćanja. Podrška se odobrava najviše do 239 dinara po kilogramu isporučenog mleka u prahu, bez PDV-a, a cilj mere je očuvanje stabilnosti tržišta, podrška domaćoj mlekarskoj industriji i omogućavanje plasmana mleka u prahu kupcima u zemlji i inostranstvu.

Program monitoringa bezbednosti hrane biljnog i mešovitog porekla za 2026. godinu utvrđen je Pravilnikom o utvrđivanju Programa monitoringa bezbednosti hrane biljnog i mešovitog porekla za 2026. godinu („Službeni glasnik RS“, br. 53/2026). Pravilnikom se uređuje sprovođenje planiranog monitoringa hrane biljnog i mešovitog porekla, uključujući uzorkovanje i laboratorijska ispitivanja, sa ciljem provere bezbednosti proizvoda, ranog prepoznavanja rizika i jačanja sistema službenih kontrola u oblasti hrane. Mera doprinosi zaštiti potrošača, većoj sigurnosti na tržištu i daljem usklađivanju sa standardima bezbednosti hrane.

Nacrti propisa

U cilju unapređenja regulatornog i strateškog okvira u oblasti poljoprivrede, kao i daljeg usklađivanja sa pravnim tekovinama Evropske unije, u drugom kvartalu 2026. godine sprovedene su javne rasprave o Nacrtu zakona o smanjenju rizika od grada, **Nacrtu zakona o komasaciji zemljišta**, **Nacrtu zakona o izmenama i dopunama zakona o uređenju tržišta poljoprivrednih proizvoda** i Nacrtu zakona o vinu i drugim proizvodima od grožđa i vina. Izveštaji nakon sprovedenih javnih rasprava dostupni su na sajtu **Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede**. NALED je aktivno učestvovao u svim okruglim stolovima organizovanim u okviru javnih rasprava.

Zdravstvo

Usvojeni propisi

Pregled podataka o privremenoj sprečenosti za rad zaposlenih kroz poseban modul, razdvajanje korisničkih uloga za kadrovsku i obračunsku službu i podnošenje zahteva za obračun i bez kvalifikovanog elektronskog potpisa uređeni su **Pravilnikom o razmeni podataka, dokumenata i obaveštenja korišćenjem softverskog rešenja „e-Bolovanje – Poslodavac” („Sl. glasnik RS”, br. 71/2026)**.

Pravilnikom se bliže uređuje digitalizovano postupanje poslodavaca u vezi sa privremenom sprečenošću za rad, uključujući elektronsko preuzimanje potvrda i doznaka, razdvajanje korisničkih ovlašćenja radi zaštite zdravstvenih podataka i mogućnost podnošenja zahteva bez kvalifikovanog elektronskog potpisa. Propisuju se rokovi čuvanja dokumentacije, vrste prigovora i zahteva koji se podnose kroz sistem, uz sprečavanje višestrukog podnošenja zahteva za isti period, kao i automatsko obaveštavanje poslodavaca o promenama statusa bolovanja, zahtevima za isplatu ili refundaciju i podnetim prigovorima.

Donošenjem ovog pravilnika zaokružen je normativni okvir čija izrada traje od trećeg kvartala 2025. godine. NALED je pružio aktivnu podršku Kancelariji za IT i eUpravu u pripremi normativnog okvira za uspostavljanje sistema, kroz organizaciju jedne od četiri javne rasprave kao i prikupljanje inputa privrede. Dodatno, NALED je podržao promociju sistema nakon njegovog uspostavljanja 1. januara 2026. godine, organizujući info sesiju za poslodavce, emitovanjem posebnog tematskog podkasta sa relevantnim akterima, kao i implementacijom obuka za korišćenje sistema u 10 jedinica lokalne samouprave.

Očekuje se da će dodatnim aktivnostima u razvoju i implementaciji sistema ''e-Bolovanje – Poslodavac'' do kraja godine biti do kraja završen proces u okviru koga je rešena i prošlogodišnja preporuka iz Sive knjige NALED-a. Uspeh reforme može se meriti kroz podatke koji pokazuju da je od početka implementacije sistem koristilo 59.614 poslodavaca, od čega 55.542 iz privrede. Broj kreiranih bolovanja u Srbiji u prvih devet meseci korišćenja je 1.095.896, broj zaposlenih sa kreiranim bolovanjem 633.294, a broj lekara koji koriste sistem eBolovanje 5.895.

Zaštita životne sredine

Usvojeni propisi

Strategijom zaštite životne sredine Republike Srbije do 2033. godine - Zelena agenda za Srbiju („Službeni glasnik RS“, br. 71/2026) uspostavljen je centralni dokument javne politike u oblasti zaštite životne sredine i istovremeno nacionalni okvir za sprovođenje ciljeva Zelene agende za Zapadni Balkan, usklađen sa principima Evropskog zelenog dogovora. Akcionim planom za period 2025–2027. godine utvrđene su prioritetne aktivnosti, nadležne institucije, kao i finansijski okvir za sprovođenje Strategije. Istovremeno, procene koje prate ovaj strateški dokument pokazuju da će za ostvarivanje postavljenih ciljeva i dalje usklađivanje sa evropskim standardima biti potrebno oko 27 milijardi evra investicija do 2033. godine, što ukazuje na njegov značaj i za poslovno i investiciono okruženje u Srbiji.

Strategija je strukturirana kroz šest stubova koji obuhvataju dekarbonizaciju i klimatske promene, cirkularnu ekonomiju, smanjenje zagađenja životne sredine, zaštitu biodiverziteta i ekosistema, održive prehrambene sisteme i ruralni razvoj, kao i horizontalna pitanja od značaja za sprovođenje zelene tranzicije. S posebnim fokusom na razvoj niskougljenične privrede, podsticanjem inovacija i razvoja zelenih tehnologija,

unapređenjem resursne efikasnosti, jačanjem cirkularne ekonomije, daljim razvojem zelenih javnih nabavki i bližim usklađivanje sa propisima Evropske unije.

NALED je učestvovao u radu Radne grupe za izradu Strategije, i u toku tog procesa se zalagao da kroz ovaj dokument bude omogućeno zastupanje potreba privrede i doprinos kreiranju mera koje podržavaju održivi razvoj i zelenu tranziciju privrednog sektora u Srbiji. Posebno značajni prioriteti za privredu se odnose na dekarbonizaciju poslovanja, veću primenu principa cirkularne ekonomije, efikasnije korišćenje energije i resursa, razvoj održivih lanaca vrednosti, kao i postepeno usklađivanje sa zahtevima evropskog regulatornog okvira u oblasti životne sredine. Strategija takođe prepoznaje značaj zelenih investicija, digitalizacije, inovacija i razvoja novih zelenih poslovnih modela kao važnih pokretača konkurentnosti privrede u procesu zelene tranzicije.

Novi **Zakon o integrisanom sprečavanju i kontroli zagađivanja životne sredine („Službeni glasnik RS“, br. 63/2026)** značajno proširuje fokus na kontinuirano upravljanje uticajima postrojenja tokom celokupnog perioda rada. Posebno je ojačana primena principa najboljih dostupnih tehnika (BAT), koje sada imaju centralnu ulogu prilikom određivanja uslova rada postrojenja i graničnih vrednosti emisija. Time se dodatno podstiče modernizacija industrijskih procesa, primena čistijih tehnologija i ulaganje u rešenja koja omogućavaju smanjenje emisija i efikasnije korišćenje resursa što doprinosi daljem usklađivanju Srbije sa **EU Direktivom o industrijskim emisijama (Industrial Emissions Directive – IED)**, kao jednim od ključnih propisa u okviru pregovaračkog Poglavlja 27.

Jednu od najznačajnijih novina predstavlja digitalizacija postupka izdavanja i izmene integrisanih dozvola, čime bi trebalo da se unapredi efikasnost administrativnih procedura, olakša komunikacija između operatera i nadležnih organa i poveća dostupnost informacija, uz istovremeno unapređenje transparentnosti postupaka i učešća javnosti u donošenju odluka od značaja za životnu sredinu.

Novi regulatorni okvir uvodi strože obaveze za operatere u pogledu monitoringa emisija, izveštavanja nadležnih organa i prijavljivanja akcidenata, uz istovremeno jačanje inspekcijskog nadzora. Zakon predviđa i mogućnost obustave rada postrojenja u slučajevima kada njegove aktivnosti predstavljaju ozbiljan rizik po životnu sredinu ili zdravlje ljudi. Takođe, se potencira i jača odgovornost operatera za sprečavanje i sanaciju zagađenja, potvrđujući princip „zagađivač plaća“, dok se kroz strožu kontrolu industrijskih emisija i primenu najboljih dostupnih tehnika dodatno podstiče usklađivanje sa evropskim standardima zaštite životne sredine.

ANEKS 1 – LISTA DONETIH PROPISA U III KVARTALU 2026.

Konkurentnost, porezi i neporeske dažbine (20)

- Zakon o elektronskom fakturisanju („Sl. glasnik RS“, br. 44/2021, … , 80/2026);
- Zakon o izmeni i dopuni Zakona o fiskalizaciji;
- Zakon o izmenama Zakona o akcizama;
- Zakon o izmenama i dopunama Zakona o poreskom postupku i poreskoj administraciji;
- Zakon o izmenama i dopunama Zakona o porezu na dodatu vrednost;
- Zakon o izmenama i dopunama Zakona o porezu na dobit pravnih lica;
- Zakon o izmenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak građana;
- Zakon o izmenama i dopunama Zakona o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje;
- Zakon o elektronskim otpremnicama („Sl. glasnik RS“, br. 94/2024, 109/2025 i 80/2026);
- Zakon o izmenama i dopuni Zakona o slobodnim zonama;
- Uputstvo kojim se bliže uređuju nepoštene trgovačke prakse („Sl. glasnik RS“, br. 57/2026 i 66/2026 – ispravka);
- Uputstvo kojim se bliže uređuje značajna pregovaračka moć („Sl. glasnik RS“, br. 63/2026 i 66/2026 – ispravka);
- Uputstvo za zaštitu podataka u postupcima utvrđivanja nepoštene trgovačke prakse („Sl. glasnik RS“, br. 71/2026);
- Uredba o ograničenju visine cena derivata nafte („Sl. glasnik RS“, br. 75/2026);
- Odluka o izmenama Odluke o privremenom smanjenju iznosa akciza na derivate nafte iz člana 9. stav 1. tač. 1), 2) i 3) Zakona o akcizama;
- Uredba o uslovima i načinu dodele i korišćenja sredstava za podsticanje unapređenja turističkog prometa domaćih turista na teritoriji Republike Srbije;
- Pravilnik o izmenama Pravilnika o načinu i postupku obračunavanja i plaćanja akcize na električnu energiju za krajnju potrošnju i na komprimovani prirodni gas koji se koristi za pogon prevoznih sredstava;
- Pravilnik o izmenama i dopunama Pravilnika o porezu na dodatu vrednost;

- Odluka o iznosima minimalnih akciza za duvanske prerađevine;
- Pravilnik o elektronskom fakturisanju („Službeni glasnik RS“, br. 71/2026).

Radno pravo i preduzetništvo (4)

- Uredba o utvrđivanju Programa podrške za ravnomerni privredni razvoj Srbije „Jednake šanse razvoja i prilike za nerazvijene krajeve Srbije” u 2026. godini („Službeni glasnik RS“, br. 72/2026);
- Uredba o utvrđivanju Programa podrške udruženjima za razvoj preduzetništva „Udruženi za uspeh u svakom kraju” u 2026. godini („Službeni glasnik RS“, br. 72/2026);
- Uredba o utvrđivanju Programa finansiranja projekata od javnog interesa koje realizuju udruženja sa teritorija izrazito nedovoljno razvijenih opština (jedinice lokalne samouprave iz četvrte grupe) u 2026. godini („Službeni glasnik RS“, br. 63/2026);
- Odluka o visini minimalne cene rada za period januar – decembar 2027.

Digitalizacija i inovacije (5)

- Zakon o elektronskoj upravi („Sl. glasnik RS“, br. 27/2018 i 80/2026);
- Zakon o merama za smanjenje troškova postavljanja elektronskih komunikacionih mreža vrlo visokog kapaciteta („Sl. glasnik RS“, br. 80/2026);
- Pravilnik o opštoj metodologiji za procenu rizika u informaciono-komunikacionim sistemima od posebnog značaja („Sl. glasnik RS“, br. 63/2026);
- Pravilnik o uslovima koje moraju da ispunjavaju kvalifikovani elektronski sertifikati („Sl. glasnik RS“, br. 34/2018, …, 72/2026);
- Pravilnik o uslovima koje mora da ispunjava kvalifikovano sredstvo za kreiranje elektronskog potpisa odnosno pečata i uslovima koje mora da ispunjava imenovano telo („Sl. glasnik RS“, br. 34/2018, …, 72/2026).

Imovina, investicije i energetika (7)

- Zakon o izmenama Zakona o utvrđivanju javnog interesa i posebnim postupcima eksproprijacije i izdavanja građevinske dozvole radi realizacije projekta „Beograd na vodi”(Sl. glasnik RS", br. 103/2015, 153/2020, 80/2026);
- Zakon o izmenama i dopunama Zakona o posebnim uslovima za evidentiranje i upis prava na nepokretnostima (Sl. glasnik RS", br. 91/2025, 80/2026);

- Zakon o izmenama i dopunama Zakona o planiranju i izgradnji (Sl. glasnik RS", br. 72/2009… 80/2026);
- Zakon o izmeni Zakona o sudijama (Sl. glasnik RS", br. 10/2023… 80/2026).
- Zakon o izmeni i dopuni Zakona o javnom beležništvu (Sl. glasnik RS", br. 31/2011… 80/2026);
- Zakon o Pravosudnoj akademiji (Sl. glasnik RS", br. 80/2026);
- Zakon o ublažavanju posledica energetske krize i rasta troškova života pojedinim kategorijama stanovništva kroz jednokratnu finansijsku podršku i jednokratnu novčanu naknadu (Sl. glasnik RS", br. 80/2026).

Hrana i poljoprivreda (11)

- Uredba o utvrđivanju Godišnjeg programa mera za sprovođenje odgajivačkog programa za 2026. godinu ("Sl. glasnik RS", br. 61/2026) ;
- Uredba o raspodeli podsticaja u poljoprivredi i ruralnom razvoju u 2026. godini ("Sl. glasnik RS", br. 4/2026, …, 98/2026) ;
- Uredba o vanrednoj interventnoj meri podrške proizvođačima mleka u prahu ("Sl. glasnik RS", br. 49/2026, 71/2026) ;
- Uredbe o utvrđivanju Programa izvođenja radova na zaštiti, uređenju i korišćenju poljoprivrednog zemljišta za 2026. godinu ("Sl. glasnik RS", br. 82/2026) ;
- Pravilnik o osnovnim elementima ugovora između poljoprivrednog proizvođača i prerađivača ili otkupljivača poljoprivrednih proizvoda ("Sl. glasnik RS", br. 63/2026, 94/2026) ;
- Pravilnik o načinu ostvarivanja prava na osnovne podsticaje u biljnoj proizvodnji i obrascu zahteva za ostvarivanje tih podsticaja ("Sl. glasnik RS", br. 6/2024, …, 64/2026) ;
- Pravilnik o utvrđivanju Programa monitoringa bezbednosti hrane za 2026. godinu ("Sl. glasnik RS", br. 72/2026) ;
- Pravilnik o materijalima i predmetima u kontaktu sa hranom uključujući i proizvode namenjene odojčadi i deci mlađoj od tri godine za olakšavanje hranjenja i sisanja, umirivanje i spavanje, kao i ambalažu za pakovanje hrane i predmeta opšte upotrebe ("Sl. glasnik RS", br. 74/2026) ;
- Pravilnik o maksimalno dozvoljenim količinama ostataka sredstava za zaštitu bilja u hrani i hrani za životinje ("Sl. glasnik RS", br. 13/2026, 75/2026) ;

- Pravilnik o obrascu i sadržini programa podrške za sprovođenje poljoprivredne politike i politike ruralnog razvoja i obrascu izveštaja o sprovođenju mera poljoprivredne politike i politike ruralnog razvoja ("Sl. glasnik RS", br. 76/2026) ;
- Odluka o listi poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda i proizvodima od naročitog značaja za snabdevanje tržište ("Sl. glasnik RS", br. 51/2026, … , 79/2026).

Zdravstvo (13)

- Zakon o nacionalnom DNK registru („Sl. glasnik RS“, br. 24/2018 i 80/2026);
- Uredba o Planu mreže zdravstvenih ustanova („Sl. glasnik RS“, br. 5/2020,...,73/2026);
- Pravilnik o Nomenklaturi zdravstvenih usluga na sekundarnom i tercijarnom nivou zdravstvene zaštite („Sl. glasnik RS“, br. 65/2026);
- Pravilnik o bližim uslovima i načinu sprovođenja programa ukrštene donacije bubrega između dva ili više parova („Sl. glasnik RS“, br. 109/2021,...,67/2026);
- Pravilnik o sadržaju i obliku obrasca pristanka živog davaoca ljudskog organa i sadržaju obrasca opoziva pristanka živog davaoca ljudskog organa („Sl. glasnik RS“, br. 73/2019,...,67/2026);
- Pravilnik o Listi lekova koji se propisuju i izdaju na teret sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja („Sl. glasnik RS“, br. 70/2026);
- Pravilnik o Programu obavezne i preporučene imunizacije stanovništva protiv određenih zaraznih bolesti za period od 2027. do 2029. godine („Sl. glasnik RS“, br. 71/2026);
- Pravilnik o razmeni podataka, dokumenata i obaveštenja korišćenjem softverskog rešenja „e-Bolovanje – Poslodavac” („Sl. glasnik RS“, br. 71/2026);
- Pravilnik o utvrđivanju Programa monitoringa zdravstvene ispravnosti predmeta opšte upotrebe za 2026. godinu („Sl. glasnik RS“, br. 72/2026);
- Pravilnik o cenama zdravstvenih usluga na sekundarnom i tercijarnom nivou zdravstvene zaštite („Sl. glasnik RS“, br. 88/2021,...,78/2026);
- Pravilnik o najvišem iznosu naknada troškova za medicinsko-tehnička pomagala koja se izdaju na teret sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja („Sl. glasnik RS“, br. 33/2024,...,90/2026);
- Pravilnik o položaju, dizajnu, obliku i sadržaju kombinovanih zdravstvenih upozorenja na duvanskim proizvodima („Sl. glasnik RS“, br. 92/2026);
- Pravilnik o načinu podnošenja zahteva u postupku za ostvarivanje prava na status roditelja negovatelja i negovatelja i prava koja iz tog statusa proizilaze („Sl. glasnik RS“, br. 93/2026).

Zaštita životne sredine (16)

- Zakon o integrisanom sprečavanju i kontroli zagađivanja životne sredine (“Sl. glasnik RS”, br. 63/2026);
- Zakon o izmeni i dopuni Zakona o porezu na emisije gasova sa efektom staklene bašte (“Sl. glasnik RS”, br. 109/2025, 80/2026);
- Zakon o dopuni Zakona o porezu na uvoz ugljenično intenzivnih proizvoda (“Sl. glasnik RS”, br 80/2026);
- Uredba o izmeni uredbe o utvrđivanju Programa upravljanja vodama u 2026. godini (“Sl. glasnik RS”, br. 24/2026, 71/2026);
- Uredba o uslovima i načinu sprovođenja subvensionisane kupovine novih vozila koja imaju isključivo električni pogon ("Sl. glasnik RS", br. 12/2026 i 86/2026);
- Pravilnik o referentnim vrednostima emisija gasova sa efektom staklene bašte za proizvodne procese, odnosno aktivnosti u vezi sa porezom na emisije gasova sa efektom staklene bašte ("Sl. glasnik RS", br. 62/2026);
- Pravilnik o referentnim vrednostima emisija i podrazumevanim vrednostima emisija CO2eq ("Sl. Glasnik RS", br. 62/2026);
- Pravilnik o rokovima i podacima koje uprava carina dostavlja poreskoj upravi u skladu sa zakonom o porezu na uvoz ugljenično intenzivnih proizvoda ("Sl. glasnik RS", br. 65/2026);
- Pravilnik o obliku, sadržini i načinu podnošenja poreske prijave za porez na uvoz ugljenično intenzivnih proizvoda, načinu ostvarivanja prava na poreski kredit, načinu obračuna visine poreskog kredita i dokumentaciji potrebnoj za verifikaciju plaćanja u zemlji porekla ("Sl. glasnik RS", br. 65/2026);
- Pravilnik o obliku, sadržini i načinu podnošenja poreske prijave za porez na emisije gasova sa efektom staklene bašte, načinu ostvarivanja prava na poreski kredit i obliku, sadržini i načinu vođenja evidencije uloženih finansijskih sredstava u mere za smanjenje emisija ugljen-dioksida ekvivalenta (co,EQ) ("Sl. glasnik RS", br. 65/2026);
- Pravilnik o ograničenjima i zabranama proizvodnje, stavljanja u promet i korišćenja hemikalija („Sl. glasnik RS, br 90/2013-26,…, 82/2026-28);

- Odluka o izradi strateške procene uticaja Akcionog plana za period od 2026. do 2029. godine za ostvarivanje Strategije upravljanja mineralnim i drugim geološkim resursima Republike Srbije do 2040. godine, sa projekcijama do 2050. godine na životnu sredinu ("Sl. glasnik RS", br. 37/2026);
- Odluka o izradi Strateške procene uticaja Prostornog plana područja posebne namene infrastrukturnog koridora železničke pruge (Beograd Centar) - Pančevački most - Pančevo glavna - Vršac - državna granica - (Stamora Moravita) na životnu sredinu ("Sl. Glasnik RS", br. 66/2026);
- Odluka o izradi strateške procene uticaja prostornog plana područja posebne namene predela izuzetnih odlika "Planina Rudnik" na životnu sredinu ("Sl. Glasnik RS", br. 69/2026);
- Odluka o izradi prostornog plana područja posebne namene rudnika "Jama Bor" – II faza razvoja rudnika ("Sl. Glasnik RS", br. 73/2026);
- Odluka o izradi strateške procene uticaja prostornog plana područja posebne namene rudarsko-metalurškog kompleksa "Čukaru Peki" i "Malka Golaja" na životnu sredinu ("Sl. glasnik RS", br. 36/2026).

ANEKS 2 – LISTA PROPISA ČIJE USVAJANJE PREDVIĐA NPAA U III KVARTALU 2026.

NALED je, u okviru petog revidiranog NPAA za period 2024-2027. godine, identifikovao **ukupno 21 propis** čije je usvajanje/donošenje predviđeno za treće tromesečje ove godine, od kojih je **usvojeno ukupno šest**.

Redni broj	Naziv propisa
1	Zakon o poslovima i delatnostima u oblasti planiranja i izgradnje i komorama arhitekata i inženjera
2	Zakon o zaštiti korisnika finansijskih usluga*
3	Uredba o izmeni uredbe o evropskoj elektronskoj naplati putarine
4	Pravilnik o izmenama pravilnika o načinu elektronske naplate putarine, posebnim uslovima i tehničkim zahtevima za Evropsku elektronsku naplatu putarine i elementima interoperabilnosti
5	Zakon o bezbednosti saobraćaja na putevima*
6	Pravilnik o pružanju usluga informisanja o saobraćaju u realnom vremenu
7	Pravilnik o pružanju usluga informisanja o multimodalnim putovanjima
8	Uredba o metodologiji za određivanje cena pristupa javnoj železničkoj infrastrukturi i pružanja usluga
9	Uredba o rasporedu za postupak dodele kapaciteta infrastrukture po zahtevima za unos kapaciteta infrastrukture u obliku trasa voza u red vožnje, kao i postupak izrade reda vožnje i njegovih izmena
10	Uredba o izmenama i dopunama Uredbe o brodskim pogonskim mašinama
11	Pravilnik o izmenama i dopunama Pravilnika o rečnim informacionim servisima
12	Pravilnik o izmenama pravilnika o obezbeđivanju kontinuirane plovidbenosti vazduhoplova i drugih vazduhoplovnih proizvoda, delova i uređaja i o odobravanju vazduhoplovno-tehničkih organizacija i osoblja koji se bave ovim poslovima*
13	Pravilnik o označavanju efikasnosti guma
14	Pravilnik o zahtevima eko-dizajna za servere i proizvode za skladištenje podataka
15	Zakon o integrisanom sprečavanju i kontroli zagađivanja životne sredine
16	Uredba o petogodišnjem planu za unapređenje sistema prikupljanja podataka o održivosti poljoprivrednih gazdinstava

Redni broj	Naziv propisa
17	Zakon o izmenama i dopunama Zakona o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju
18	Pravilnik o podršci razvoja proizvođačkih organizacija u sektoru voća i povrća kroz operativne programe
19	Pravilnik o kontrolama i drugim merama kojima se obezbeđuje sledljivost i usklađenost u organskoj proizvodnji i obeležavanju organskih proizvoda
20	Zakon o službenim kontrolama*
21	Zakon o dobrobiti životinja

Propisi označeni * usvojeni su pre trećeg kvartala 2026.

2026 NALED
Makedonska 30/VII, 11000 Beograd, Srbija
www.naled.rs, naled@naled.rs

Sva prava zadržana.
Ovim se daje dozvola za korišćenje, kopiranje i distribuciju sadržaja ovog dokumenta isključivo u neprofitne svrhe i uz odgovarajuće naznačenje imena, odnosno priznavanje autorskih prava NALED-a. Analize, tumačenja i zaključci izneti u ovom dokumentu ne moraju nužno reflektovati stavove predstavnika Izvršnog ili Upravnog odbora NALED-a. Svi napori su učinjeni kako bi se osigurala pouzdanost, tačnost i ažurnost informacija iznetih u ovom dokumentu. NALED ne prihvata bilo kakav oblik odgovornosti za eventualne greške sadržane u dokumentu ili nastalu štetu, finansijsku ili bilo koju drugu, proisteklu iz ili u vezi sa korišćenjem ovog dokumenta.